

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Fellessekretariatet

Arbeids- og sosialdepartementet

Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Saksnr
2014/939

Arkiv
F10

Dykkar ref

Avd /sakshandsamar
FEL / LME

Dato
04.09.2014

F-SAK 137/14: HØRINGSSVAR - PLIKT TIL Å STILLE VILKÅR OM AKTIVITET VED TILDELING AV ØKONOMISK STØNAD

Vedlagt følger:

- F-sak 137/14.

Herøy formannskap har den 02.09.2014 gjort slikt vedtak i saka:

1. Herøy kommune stiller seg positiv til forslaget om plikt til å stille vilkår om aktivitet.
2. Ved ei lovendring må aktuelle avdelingar samarbeide om relevante aktivitetstilbod.
3. Det må påreknast omkostningar i form av meir sakshandsaming og ressursar til utvikling av tiltak og oppfølging av personer i aktivitet.

Med helsing

Lisbeth Moltu Espeseth
e.f.

Kopi:
NAV Herøy

NAV Herøy

SAKSPROTOKOLL

-

Sakshandsamar:	BERLYN	Arkivsaknr:	2014/939
		Arkiv:	F10

Utvallsaksnr	Utval	Møtedato
33/14	Komite for Helse og omsorg	21.08.2014
137/14	Formannskapet	02.09.2014

HØRINGSSVAR - PLIKT TIL Å STILLE VILKÅR OM AKTIVITET VED TILDELING AV ØKONOMISK STØNAD

Tilråding frå rådmannen:

1. Herøy kommune stiller seg positiv til forslaget om plikt til å stille vilkår om aktivitet.
2. Ved ei lovendring må aktuelle avdelingar samarbeide om relevante aktivitetstilbod
3. Det må påreknast omkostningar i form av meir sakshandsaming og ressursar til utvikling av tiltak og oppfølging av personer i aktivitet

Møtebehandling:

NAV-leiar Berit Lyngstad orienterte.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for Helse og omsorg - 21.08.2014

1. Herøy kommune stiller seg positiv til forslaget om plikt til å stille vilkår om aktivitet.
2. Ved ei lovendring må aktuelle avdelingar samarbeide om relevante aktivitetstilbod
3. Det må påreknast omkostningar i form av meir sakshandsaming og ressursar til utvikling av tiltak og oppfølging av personer i aktivitet

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteke.

Vedtak i Formannskapet - 02.09.2014

1. Herøy kommune stiller seg positiv til forslaget om plikt til å stille vilkår om aktivitet.
2. Ved ei lovendring må aktuelle avdelingar samarbeide om relevante aktivitetstilbod.
3. Det må påreknast omkostningar i form av meir sakshandsaming og ressursar til utvikling av tiltak og oppfølging av personer i aktivitet.

Særutskrift:

Arbeids- og sosialdepartementet

Vedlegg:

Høringsbrev – plikt til å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad – endring i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningens § 20

Saksopplysningar:

Personar som ikkje kan sørge for sitt eiga livsopphald gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldande økonomiske rettar, har krav på økonomisk stønad, jf lov om sosiale tenester i arbeids- og velferdsforvaltninga § 18. Stønaden er samfunnets nedre sikringsnett, og er primært tenkt brukt i situasjonar med kortvarig behov for inntektssikring. Varig inntekt skal sikrast gjennom arbeid, sjølvstendig næringsverksemd, studiestøtte, forsørging eller ytingar frå folketrygda.

I lovas § 20, gis kommunane moglegheit, men ikkje plikt, til å stille vilkår om aktivitet:

§ 20 Bruk av vilkår

Det kan settes vilkår for tildeling av økonomisk stønad, herunder at mottakeren skal utføre passende arbeidsoppgaver i bostedskommunen. Vilkårene må ha nær sammenheng med vedtaket. De må ikkje være uforholdsmessige byrdefulle for stønadsmottaker eller begrense hans eller hennes handle- eller valgfrihet på en urimelig måte. Vilkårene må heller ikke være i strid med andre bestemmelser i loven her eller andre lover.

I dag må NAV argumentere for dei vilkåra som blir stilt. I forslaget til ny lov vil dette bli snudd på hovudet: vilkår om aktivitet vil gjelde for alle som søker økonomisk stønad, og det er NAV som må argumentere for kvifor ein ikkje skal stille vilkår om aktivitet. Dette kan t.d gjelde dei som motteke stønad som supplement til anna inntekt eller andre ytingar, at personen eigentleg er sjølvhjulpen men treng hjelp i ei overgangsperiode eller ved sjukdom.

Dagens praksis

NAV Herøy brukar ofte vilkår, t.d om å møte til samtale, om å ta i mot økonomisk rettleiing, om å registrere seg som arbeidssøkande, og om å søkje jobbar og føre jobblogg. Vi brukar i svært liten grad vilkår om arbeidsrelatert aktivitet. Dette skuldast først og fremst at vi ikkje har eit tilrettelagt tilbud i kommunen. Men det er også arbeidskrevjande å skulle finne eit høveleg aktivitetstilbod til personar som skal vere i aktiviteten i kort tid, som kan vere lite motivert for arbeidsoppgåvene, eller som ikkje møter (og dermed bryt vilkåret for stønad). Det har vore dialog med andre avdelingar i kommunen om eit samarbeid rundt dette, men det er få som har kapasitet og ressursar til anna ut over ordinær drift.

NAV Herøy har gode erfaringar med samarbeid med næringslivet i kommunen. Gjennom ulike tiltak har mange ungdommar fått prøve seg ut i ulike typar arbeid, fått erfaring og sjølvtilitt til å kome seg vidare. Ved innføring av aktivitetsplikt vil tiltaks plass/praksis plass i det ordinære arbeidslivet vere løysinga for nokre, men ikkje alle.

Tidligere erfaringar

Sosialtenesta i Herøy hadde i 2004-2008 eit prosjekt «Arbeid for sosialhjelp». 0,5 årsverk var satt av til å skaffe høveleg arbeid for personar som søkte økonomisk

stønad. I ein rapport frå 2007 (sjå vedlegg) ser vi at av 27 deltakarar, hadde 24 fått praksisplass, skuleplass eller ordinært arbeid. For dei fleste blei arbeidsplikta ein måte å prøve seg ut, skaffe seg erfaringar og ikkje minst få ei oppleving av mestring.

Kvinesdal kommune vedtok ei arbeidsplikt for søkjarar av økonomisk stønad allereie i 2012. I sitt svar på denne høringa seier dei:

«Kvinesdal kommune innførte aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere juli 2012. Den enkelte sosialhjelpsmottaker blir fulgt opp av arbeidsleder der det utføres enklere vedlikeholdsoppgaver i kommunen, eller deltaker blir utplassert i enheter eller bedrifter med oppfølging av arbeidsleder. Det jobbes tidlig med kartlegging for å få sosialhjelpsmottakere over i utdanning, ordinært arbeid eller kvalifisering. Hensikten er at den enkelte deltaker skal få struktur, oppfølging og mestring. En evaluering etter ca 1 år viste at 21 av 22 deltakere som deltok i aktivitetsplikten hadde kommet over i arbeid, kvalifiseringsprogram eller ordinær utdanning. 1 flyttet til annen kommune. Hovedvekten har vært menn under 25 år med manglende utdanning eller yrkeserfaring. Det har ikke innkommet klage på vedtak om aktivitetsplikt. Deltakerne har også gitt uttrykk for at de trives.»

I høringsnotatet viser ein også til ei kartlegging kor «de kommunene som i dag driver systematisk bruk av vilkår om deltakelse i aktivitet melder om gode resultater mht overgang til arbeid».

Målgruppe

Det kjem fram av forarbeida til lova at vilkår om å utføre arbeidsoppgåver for opphaldskommunen særleg tek sikte på unge stønadsmottakarar som ikkje har andre tilbod frå NAV. Erfaringane frå vårt eige prosjekt og NAV Kvinesdal, viser at det først og fremst er ungdom under 25 år aktivitetsplikten gjelder.

I 2013 var det 30 personar under 25 år som mottok økonomisk stønad to eller fleire gongar frå NAV Herøy. Då er det ikkje medrekna flyktningar eller personar som mottok stønad berre ein gong. Til saman blei det utbetalt 1,6 million til denne gruppa. I første halvår 2014 har 25 personar under 25 år mottatt økonomisk stønad to eller fleire gongar. Utbetalt beløp er til saman om lag kr. 600 000. Dette er ein auke frå 2011 og 2012, kor samanliknbare tal er 21/655 000 og 26/690 000.

Årsakene til auken er fleire. Men først og fremst handlar det om ei generell samfunnsending kor det er svært vanskeleg å skaffe seg jobb utan utdanning eller relevant yrkeserfaring. Svært ofte må denne målgruppa ha hjelp i form av tiltaksplass/praksisplass eller ulike former for kompetanseheving. Mange i målgruppa har også få opplevingar av mestring og har mista trua på eit dei kan gjere nytte for seg og få eit arbeid.

Konsekvensar av lovending

a) Administrative konsekvensar

Ved ei lovending må Herøy kommune kunne dokumentere at vi har rutinar for vurdering av aktivitetsplikt og kontroll med at rutinane følgjast. Plikt til å vurdere vilkår om aktivitet vil gjelde for kvar enkelt søknad. Overfor langtidsmottakarar må ein jamleg vurdere om stønadsmottakarens situasjon, behov og moglegheiter er endra. Regjeringa viser til at forslaget om lovending vil gjere det meir arbeidskrevjande for NAV-kontora enn gjeldande rett, sjølv om det opnast for

enkel handsaming i saker der det openbart ikkje er riktig med denne typen vilkår.

b) Økonomiske konsekvensar

Dei kommunane som i dag har ein praksis med å setje vilkår om aktivitet, brukar også ressursar på ordninga. I Bergen kommune er særskilte tiltak til denne målgruppa budsjettert med 6 million (2014). I Herøy kommune var prosjektet i 2008 budsjettert med 0,5 årsverk.

Regjeringa er klar over denne konsekvensen. I høringsnotatet skriv dei:

«De økonomiske konsekvensene for kommunene vil variere med hvilken praksis kommunene har i dag. Kommuner som i dag i liten grad stiller krav om aktivitet vil få økte utgifter forbundet med å etablere aktivitetsrettede tiltak. På den annen side er potensialet for innsparinger ved at fleire stønadsmottakere kommer ut i jobb størst i disse kommunene.»

Vurdering og konklusjon:

Ut frå talet på ungdom som motteke økonomisk stønad, den generelle utviklinga på arbeidsmarknaden og moglegheitene for reduserte utgifter til økonomisk sosialhjelp, stiller rådmannen seg positivt til forslaget. Dei administrative konsekvensane i form av meir sakshandsaming, vil NAV-kontoret handtere med dagens nivå på ressursar og tilsette. Ressursar til utvikling av aktivitetstilbod og oppfølging av personane i aktivitet må vurderast når ein veit om det kjem ei lovvendring. Ved igangsetting av tiltak må ein forvente ei tilsvarande eller større reduksjon i utbetaling av økonomisk stønad, og ulike avdelingar i kommunen må samarbeide for å finne dei gode løysingane.

Konsekvensar for folkehelse:

Positiv for passive stønadsmottakarar

Konsekvensar for beredskap:

Ingen

Konsekvensar for drift:

Meir sakshandsaming

Utgifter til etablering og oppfølging av aktivitetsretta tiltak

Fosnavåg, 25.07.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

Berit Lyngstad
Avd.leiar

Sakshandsamar: Berit Lyngstad